

Облік і оподаткування

УДК: 336.22

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.15249162>

**Трансформація системи обліку та оподаткування в Україні в умовах
цифровізації економіки**

Багрій Конон Леонідович,

кандидат економічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри фінансів, обліку
і оподаткування, Чернівецький торговельно-економічний інститут
Державного торговельно-економічного університету, м. Чернівці, Україна,
<https://orcid.org/0000-0002-3516-9565>

Гудима Ольга Вікторівна,

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва,
менеджменту організацій та логістики, факультет менеджменту, Запорізький
національний університет, м. Запоріжжя, Україна,
<https://orcid.org/0009-0004-3863-3193>

Шебештень Едіна Гейзівна,

PhD, старший викладач кафедри обліку і аудиту, Закарпатський
Угорський Інститут імені Ференца Ракоці II, м. Берегове, Україна,
<https://orcid.org/0000-0002-9471-5458>

Прийнято: 01.04.2025 | Опубліковано: 19.04.2025

Анотація. У статті досліджуються процеси трансформації обліково-податкових систем в Україні в умовах цифровізації економіки, що є важливим етапом модернізації державного управління та бізнес-процесів. **Метою** роботи

є глибокий аналіз викликів і можливостей цифрової трансформації, визначення факторів, які сприяють або навпаки гальмують ефективне впровадження цифрових технологій до сфери обліку та оподаткування, а також формулювання рекомендацій щодо вдосконалення регуляторної бази для адаптації до нових вимог, що виникають у рамках глобальних економічних змін. Основну увагу зосереджено на необхідності оновлення законодавства, інтеграції облікових систем з державними реєстрами, а також підвищенні рівня цифрової грамотності серед усіх учасників ринку – від малих підприємств до великих компаній та державних органів. **Методологія** дослідження базується на аналізі чинних нормативно-правових актів, наукових досліджень, а також міжнародного досвіду, що дозволяє виявити найкращі практичні рекомендації в контексті цифровізації обліково-податкових систем. У роботі використано порівняльний аналіз ефективності цифрових рішень як у державному секторі, так і в приватному бізнесі з метою визначення переваг і недоліків наявних підходів. **Результати** дослідження показали, що для успішної цифровізації обліково-податкових систем необхідний комплексний підхід, який охоплює: оновлення нормативної бази, розробку єдиних стандартів для цифрового обліку та інтеграцію сучасних облікових систем із державними реєстрами. Однак виявлені серйозні перешкоди, серед яких найважливішими є відсутність інтеграції облікових систем між різними державними органами та низький рівень кібербезпеки, що ставить під загрозу захист інформації та конфіденційність даних. **Висновки.** У дослідженні доведено, що системи фінансового обліку та оподаткування в Україні потребують комплексних змін у нормативно-методологічному та технологічному напрямках. Зокрема важливо підвищувати кваліфікацію користувачів нових технологій, забезпечити підтримку малого та середнього бізнесу у процесі цифровізації та стимулювати розвиток інновацій у цій сфері. Майбутні дослідження повинні зосереджуватись на адаптації міжнародного досвіду до специфіки української економіки та розвитку ефективних

механізмів кіберзахисту в обліково-податковій сфері, щоб гарантувати безпеку даних та успішну інтеграцію цифрових технологій до всіх сфер економіки України.

Ключові слова: цифровізація, облік, оподаткування, нормативно-правова база, інтеграція, цифрова грамотність, кібербезпека, малий та середній бізнес, Україна.

Transformation of the accounting and taxation system in Ukraine in the context of economic digitalization

Konon Bagrii,

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Acting Head of the Department of Finance, Accounting and Taxation, Chernivtsi Institute of Trade and Economics of the State University of Trade and Economics, Chernivtsi, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-3516-9565>

Olha Hudyma,

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Department of Entrepreneurship, Management of Organizations and Logistics, Faculty of Management, Zaporizhzhia National University, Zaporizhzhia, Ukraine, <https://orcid.org/0009-0004-3863-3193>

Edina Shebeshten,

PhD, Senior Lecturer, Department of Accounting and Auditing, Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education, Berehove, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-9471-5458>

Abstract. The article explores the processes of transformation of accounting and taxation systems in Ukraine in the context of the digitalization of the economy,

which is a crucial stage in the modernization of public administration and business processes. The **aim** of the study is to provide an in-depth analysis of the challenges and opportunities of digital transformation, identify factors that either promote or hinder the effective implementation of digital technologies in accounting and taxation, and formulate recommendations for improving the regulatory framework to adapt to new digital requirements arising in the context of global economic changes. The main focus is on the need for legislative renewal, integration of accounting systems with state registers, and the enhancement of digital literacy among all market participants, ranging from small entrepreneurs to large companies and government agencies. **Methods.** The research methodology is based on the analysis of current legal acts, scientific studies, and international experience, which helps identify best practices in the digitalization of accounting and taxation systems. A comparative analysis of the effectiveness of digital solutions used in both the public sector and private businesses was conducted to determine the advantages and disadvantages of existing approaches. The **results** of the study showed that successful digitalization of accounting and taxation systems requires a comprehensive approach, including the updating of the regulatory framework, the development of unified standards for digital accounting, and the integration of modern accounting systems with state registers. However, significant barriers were identified, with the most critical being the lack of integration between accounting systems in various state bodies and the low level of cybersecurity, which jeopardizes data protection and confidentiality. The **conclusions** of the study confirm the need for systemic changes in both regulatory-methodological and technological directions. In particular, it is crucial to enhance the qualifications of users of new technologies, support small and medium-sized businesses in the digitalization process, and encourage the development of innovations in this field. Future research should focus on adapting international experience to the specifics of the Ukrainian economy and developing effective cybersecurity mechanisms in the accounting and

taxation sphere to ensure data security and the successful integration of digital technologies into all sectors of Ukraine's economy.

Keywords: digitalization, accounting, taxation, regulatory framework, integration, digital literacy, cybersecurity, business, Ukraine.

Постановка проблеми. У сучасних умовах цифрової трансформації економіки Україна потребує адаптації системи обліку та оподаткування до нових технологічних реалій. Наявна модель, сформована в умовах традиційної економіки, поступово втрачає ефективність, що зумовлює необхідність її модернізації. Проблема полягає не лише у впровадженні цифрових технологій, а й у перегляді нормативно-правових підходів та методології обліку й оподаткування. Це створює потребу у науковому пошуку нових рішень, здатних забезпечити прозорість, ефективність та відповідність системи сучасним економічним викликам. Дослідження тісно пов'язане з актуальними завданнями цифрового розвитку держави, інтеграцією до глобального економічного простору і вимагає системного наукового підходу до трансформації обліково-податкової системи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В умовах стрімкого впровадження цифрових технологій важливим напрямом наукових досліджень стає трансформація системи обліку та оподаткування, що зумовлює потребу в аналізі наукових напрацювань, присвячених цій темі.

Науковець Е. С. Дмитренко [1] досліджує становлення та розвиток інституту електронної податкової перевірки в Україні, зосереджуючи увагу на важливості впровадження цифрових технологій для вдосконалення податкової системи. Автор підкреслює, що електронна податкова перевірка є важливим кроком у забезпеченні прозорості та ефективності податкового контролю в умовах сучасних економічних реалій. Водночас дослідник звертає увагу на необхідність удосконалення законодавчої та технічної бази для інтеграції цих технологій на всіх етапах податкового адміністрування. Група дослідників Л.

В. Кононенко, Г. Б. Назарова, О. В. Оришака [2] аналізують організацію обліку та аудиту податкових платежів, наголошуючи на важливості використання сучасного інформаційного забезпечення для підвищення ефективності цих процесів. Автори вказують на необхідність упровадження інновацій для автоматизації податкових процедур та зниження людського фактора, що може забезпечити точність обліку та прозорість фінансових операцій. Автори М. Б. Кулинич, І. О. Матвійчук, А. Т. Сафарова, Т. О. Герасименко [3] звертають увагу на цифровізацію обліку та оподаткування, підкреслюючи важливість інтеграції новітніх технологій до системи управління підприємствами. Вони зосереджуються на тому, що цифровізація дозволяє значно полегшити процеси збору, обробки та аналізу фінансових даних, що так само сприяє оптимізації податкових процесів і зменшенню адміністративного навантаження на підприємства.

Дослідниця Л. Марченко [4], вивчаючи досвід цифровізації податкового адміністрування в Україні, порівнює його з міжнародними стандартами. Авторка підкреслює важливість адаптації зарубіжного досвіду до українських умов, оскільки це дозволяє значно поліпшити ефективність податкового адміністрування, скоротити час на виконання податкових процедур та підвищити рівень задоволеності платників податків. Економістка Н. Ткачук [5] досліджує перспективи розвитку цифровізації фінансово-економічної сфери України, зосереджуючи увагу на можливостях, які відкриваються для країни в результаті інтеграції цифрових технологій до фінансової та економічної сфер. Авторка вказує на те, що ці технології можуть забезпечити прозорість фінансових операцій та значно підвищити ефективність роботи державних та приватних фінансових установ. Дослідниця О. Бурашнікова [6] аналізує міжнародний досвід цифровізації в податковій сфері, зокрема досліджує приклади успішної цифровізації податкових систем у різних країнах, що дозволяє визначити найкращі практики для впровадження в Україні. Науковці А. В. Довбуш, І. М. Белова [7] розглядають розвиток бухгалтерського обліку в

умовах цифровізації економіки, підкреслюючи необхідність його адаптації до вимог цифрової трансформації. Вони також звертають увагу на важливість навчання фахівців для ефективного використання новітніх технологій. Учений Д. М. Захаров [8] акцентує увагу на напрямках розвитку інформаційних систем для ведення обліку в умовах постійно змінюваного технологічного середовища. Автор підкреслює необхідність удосконалення сучасних систем обліку для підвищення їх ефективності та адаптації до нових технологічних вимог. Науковці Д. О. Саєнко, Т. П. Колісник [9] досліджують застосування штучного інтелекту в кібербезпеці, що є важливим аспектом захисту обліково-податкових систем. Вони вказують на те, що сучасні кіберзагрози вимагають нових підходів до безпеки даних та розвитку інтелектуальних систем для виявлення і протидії кіберзлочинам. Є. Гогілашвілі [10] аналізує онлайн-сервіси для сплати податків в Україні, звертаючи увагу на те, як ці сервіси сприяють спрощенню процесів сплати податків і знижують адміністративне навантаження на підприємців. Група вчених О. М. Ащеулова, В. Ф. Гарькава, Р. О. Іваненко, О. В. Циганенко [11] досліджують концепції цифрової трансформації економіки, підкреслюючи важливість адаптації інформаційних технологій для забезпечення стійкого розвитку в різних секторах економіки. Автори А. В. Довбуш та І. М. Белова [12] зазначають, що цифровізація бухгалтерського обліку є основою для подальшого розвитку фінансового сектора. Група дослідників Н. В. Волкова, В. Ф. Гарькава, І. П. Скороход [13] описують роль цифрових процесів в інноваційному розвитку бізнесу в Україні, вказуючи на необхідність інтеграції цифрових інструментів до бізнес-процесів для забезпечення їх конкурентоспроможності. Науковці І. Плікус, Т. Жукова, О. Осадча [14] визначають актуальні компетентності економістів та підкреслюють важливість розвитку нових навичок для успішного впровадження цифрових технологій до бухгалтерського обліку.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Попри значну увагу до цифрової трансформації економіки, питання адаптації системи

обліку та оподаткування до цифрового середовища в українських реаліях залишаються недостатньо дослідженими. Зокрема бракує комплексного підходу до поєднання інформаційних технологій з методологічними, організаційними та правовими аспектами обліково-податкової системи. Наявні дослідження здебільшого зосереджені на окремих технічних або нормативних аспектах, залишаючи поза увагою системні трансформаційні процеси. Причинами цього є швидкість змін у цифровій сфері та складність реформування усталених механізмів обліку й оподаткування.

Ці невирішені питання заважають формуванню ефективної стратегії цифровізації фінансової системи та гальмують інтеграцію України до міжнародного цифрового простору.

У цьому дослідженні увагу зосереджено на виявленні бар'єрів цифровізації, оцінці потенціалу сучасних інструментів та формуванні концептуальних засад трансформації обліково-податкової системи. Це дозволить запропонувати обґрунтовані шляхи підвищення її ефективності в умовах цифрової економіки.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження процесу трансформації системи обліку та оподаткування в Україні в умовах цифровізації економіки з метою виявлення основних проблем, перешкод та перспектив впровадження цифрових технологій до цих сфер. Досягнення поставленої мети передбачає аналіз сучасного стану обліково-податкової системи, оцінку рівня її готовності до цифрової трансформації, вивчення світового досвіду та формування науково обґрунтованих пропозицій щодо удосконалення національного досвіду. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю адаптації фінансових інституцій до цифрового середовища, підвищення прозорості й ефективності взаємодії між суб'єктами господарювання та контролюючими органами, а також зміцненням позицій України в глобальній цифровій економіці. Запропоноване дослідження спрямоване на формування теоретичних і

практичних засад для побудови сучасної, гнучкої та технологічно орієнтованої системи обліку та оподаткування, що відповідатиме сучасним викликам цифровізації.

Виклад основного матеріалу дослідження. У контексті цифрової трансформації національної економіки особливої актуальності набуває питання адаптації системи бухгалтерського обліку та оподаткування до нових технологічних реалій. Україна, як і багато інших країн, стикається з потребою системної модернізації фінансово-економічних інструментів державного управління, зокрема в частині облікових і податкових механізмів. На сучасному етапі цифровізації ключовими критеріями ефективності цих систем виступають прозорість, оперативність, автоматизація процесів, мінімізація людського фактора та підвищення довіри з боку суспільства до органів контролю.

Проте, аналіз функціонування обліково-податкової системи України свідчить про наявність численних проблем, пов'язаних із фрагментарністю цифрових перетворень, недостатньою інтеграцією технологій до ключових процесів, відставанням законодавчої бази та обмеженою готовністю користувачів до переходу на електронні формати взаємодії.

У бухгалтерському обліку спостерігається поступове впровадження програмного забезпечення, що автоматизує облікові функції, проте його використання переважно обмежується великими та середніми підприємствами. Суб'єкти малого бізнесу через обмежені ресурси часто продовжують використовувати традиційні або частково автоматизовані облікові інструменти. Це створює значну диференціацію у рівні цифровізації між різними секторами бізнесу та ускладнює створення єдиного цифрового середовища для фінансової звітності. Крім того, сучасні системи електронної звітності хоча і дозволяють зменшити час на підготовку та подання документів, але не забезпечують повної уніфікації даних та сумісності між обліковими системами підприємств та державними інформаційними

платформами. Це призводить до дублювання контенту, помилок при передачі даних і збільшує навантаження як на підприємства, так і на органи контролю [1, с. 3].

До сфери оподаткування впровадження цифрових технологій відбувається інтенсивніше, особливо у взаємодії платників податків з податковими органами. Наявність електронного кабінету платника податків, сервісів онлайн-реєстрації, подання звітності та сплати податків значно покращила зручність обслуговування. Проте ці сервіси все ще потребують удосконалення в частині функціональності, захищеності даних та зручності інтерфейсу. Крім того, електронна система адміністрування податку на додану вартість, яка була впроваджена як інструмент для запобігання шахрайству, у практиці функціонування виявляє низку проблемних моментів, зокрема надмірну бюрократизацію деяких процедур та високий ризик блокування податкових накладних без достатніх підстав. Такі випадки створюють додаткові труднощі для бізнесу та знижують рівень довіри до податкової системи [2, с. 204].

Загальну характеристику цифровізації системи обліку та оподаткування в Україні подано в табл. 1, де відображено рівень автоматизації основних процесів, доступність цифрових сервісів, ступінь інтеграції облікових та податкових платформ, а також рівень нормативно-правового забезпечення цифрових перетворень.

Таблиця 1

Загальна характеристика цифровізації обліку та оподаткування в
Україні

Сфера	Рівень автоматизації процесів	Доступність цифрових сервісів	Інтеграція з державними платформами	Стан нормативно-ї бази
Бухгалтерський облік	Середній (переважно на середніх і великих підприємствах)	Обмежена (залежить від програмного забезпечення)	Низька (обмежена сумісність з державними сервісами)	Часткова відповідність цифровим потребам

		та ресурсу підприємства)		
Податкове адміністрування	Високий (наявність онлайн сервісів, електронного кабінету)	Висока (загальнодоступні сервіси ДПС)	Середня (потребує доопрацювання сумісності)	Частково адаптована, потребує оновлення

Джерело:[3, с. 60]

Попри позитивні зрушення в напрямі цифровізації, повноцінна трансформація обліково-податкових процесів в Україні стикається з низкою системних викликів, які уповільнюють упровадження сучасних цифрових рішень. Однією з ключових проблем є відставання нормативно-правової бази від темпів технологічного розвитку. Сучасне законодавство лише частково враховує потреби цифрової економіки, не забезпечуючи належної підтримки для цифрових інструментів обліку та оподаткування. Чинні регуляторні акти часто не відповідають вимогам цифрової економіки, що ускладнює легітимне використання електронних документів, цифрових підписів та автоматизованих систем обробки й подання звітності. Відсутність єдиних стандартів цифрового обліку ускладнює обмін даними між підприємствами та державними органами, що спричиняє фрагментацію інформаційних систем і знижує ефективність процесів.

Водночас технічна та інформаційна інфраструктура в багатьох випадках залишається недостатньо розвиненою. Багато підприємств, особливо малого та середнього бізнесу, не використовують автоматизовані облікові системи, а наявні платформи часто не інтегровані до державних реєстрів. Це ускладнює адміністрування податків і вимагає значних зусиль для обробки даних вручну.

Проблеми кадрового забезпечення також мають суттєвий вплив: рівень цифрової грамотності серед користувачів, зокрема бухгалтерів і працівників державного сектора, залишається низьким. Відсутність необхідних навичок ускладнює ефективне використання цифрових сервісів, що призводить до помилок у звітності та затримок у її поданні [5, с. 22].

Загалом аналіз підтверджує наявність прогресу в цифровізації, водночас наголошуючи на необхідності системного реформування, що передбачає гармонізацію технологічних змін із законодавством, уніфікацію стандартів, підвищення цифрових компетенцій і розвиток надійної цифрової інфраструктури [4, с. 129]. Це дозволить закласти підґрунтя для ефективної цифрової трансформації обліково-податкових процесів в Україні та створить умови для ефективного державного управління.

Аналіз сучасних тенденцій і проблем у цифровізації системи обліку та оподаткування в Україні вказує на необхідність подальших досліджень у контексті розвитку та вдосконалення цифрових інструментів для забезпечення ефективності цих процесів. Цифрові технології відіграють вирішальну роль у реформуванні фінансових систем та мають потенціал значно підвищити рівень прозорості, автоматизації та ефективності як для державних органів, так і для бізнесу.

У табл. 2 представлено основні шляхи вдосконалення цифровізації обліку та оподаткування в Україні.

Таблиця 2

**Проблеми і напрямки вдосконалення цифровізації обліку та
оподаткування в Україні**

Проблема	Потенційні напрямки вдосконалення	Важливість для цифрової трансформації
Низька інтеграція цифрових рішень	Розробка єдиної платформи для обміну даними	Забезпечення безперервності та ефективності процесів
Недосконалість нормативно-правової бази	Оновлення законодавства для підтримки електронного документообігу	Адаптація до вимог цифрової економіки
Недостатній рівень цифрової грамотності	Підвищення кваліфікації кадрів, тренінги для бухгалтерів та підприємців	Збільшення ефективності впровадження цифрових рішень
Відсутність стандартів цифрового обліку	Розробка єдиних стандартів для бухгалтерського обліку та податкової звітності	Уніфікація процесів та спрощення взаємодії

Джерело: [7, с. 180]

Для ефективної цифрової трансформації системи обліку та оподаткування в Україні ключовим завданням є створення сучасної інфраструктури, що забезпечуватиме безперервний та безпечний обмін даними між усіма учасниками процесу - від підприємств до державних органів. Зокрема відсутність єдиної цифрової платформи для взаємодії бізнесу з державою спричиняє дублювання інформації, підвищує ризик помилок і затримок у поданні звітності [8, с. 59].

Вирішення цієї проблеми вимагає формування єдиного інформаційного простору, який би уможливив автоматизовану обробку даних і вільний обмін інформацією між усіма ланками системи. Така інфраструктура повинна передбачати інтеграцію з державними реєстрами, податковими платформами та іншими системами електронного обліку. Лише за умов функціонування повноцінної цифрової екосистеми можна забезпечити ефективну автоматизацію обліково-податкових процесів, що дозволить зменшити навантаження на підприємства й підвищити загальну прозорість фінансових операцій. Запровадження загальних стандартів цифрового обліку стало б важливим кроком у напрямі гармонізації систем і подальшої автоматизації процедур [15, с. 307].

Крім того, зростання обсягів електронного обміну інформацією актуалізує питання безпеки даних. Ризики витоків фінансової та персональної інформації, випадки шахрайства й кібератак вимагають упровадження сучасних засобів захисту і підвищення вимог до кібербезпеки. Обробка фінансової та персональної інформації в цифровому середовищі створює підвищені ризики несанкціонованого доступу і кіберзагроз. Для гарантування безпеки необхідно впроваджувати сучасні протоколи шифрування, регулярно проводити аудит систем на предмет вразливостей та забезпечувати дотримання високих стандартів кібербезпеки. У цьому процесі важлива роль

належить державі, яка має активно підтримувати розвиток технологій захисту інформації в облікових та податкових системах [9, с. 159; 10, с. 2].

Окремої уваги потребує підвищення цифрової компетентності серед усіх учасників обліково-податкової системи. Як державні службовці, так і представники бізнесу мають отримати доступ до якісного навчання та тренінгів, що сприятимуть ефективнішому використанню цифрових інструментів. Зростання рівня цифрової грамотності дозволить зменшити кількість технічних помилок у звітності та підвищити якість взаємодії з електронними сервісами.

Також варто забезпечити системну підтримку для малих і середніх підприємств, які часто мають обмежені ресурси для впровадження цифрових технологій. Для полегшення цього процесу доцільним є створення спеціалізованих платформ, інформаційно-консультаційних сервісів, запровадження програм фінансової підтримки, зокрема для придбання програмного забезпечення або навчання персоналу. Такі заходи дозволять створити однакові умови для участі всіх суб'єктів господарювання в цифровій трансформації [11, с. 2].

Надзвичайно важливою умовою успішної цифровізації є наявність кваліфікованих кадрів. Недостатній рівень цифрової грамотності серед бухгалтерів, фінансистів і податкових консультантів часто призводить до помилок у роботі з новими технологіями та знижує загальну ефективність реформ. Для подолання цієї проблеми необхідно запровадити системне навчання фахівців, спрямоване на розвиток навичок користування сучасними цифровими інструментами.

У процесі реалізації цифровізації обліку та оподаткування необхідно також враховувати міжнародний досвід [12, с. 180]. На сьогодні багато країн успішно застосовують цифрові технології для автоматизації податкових процесів, і в Україні можливо адаптувати деякі з цих рішень. Наприклад, у ряді європейських країн успішно функціонують системи для автоматичного збору

та обробки податкової інформації, що значно спрощує взаємодію між підприємствами і державними органами. Вивчення цих моделей може дати Україні цінні ідеї для вдосконалення своєї цифрової інфраструктури [13, с. 3].

Отже, для успішної цифровізації обліково-податкових процесів в Україні потрібно зосередити увагу на створенні інтегрованих платформ для обміну даними, підвищенні рівня захисту інформації, а також на забезпеченні належного рівня кваліфікації користувачів цих систем. Крім того, важливим є оновлення законодавства, яке повинно відповідати сучасним вимогам цифрової трансформації, а також врахування міжнародного досвіду, що дозволить впровадити найкращі практики для забезпечення ефективності та прозорості фінансових інституцій. Тільки за умови комплексного підходу можна досягти повної автоматизації та оптимізації обліково-податкових процесів в Україні, що сприятиме розвитку економіки та залученню інвестицій [14, с. 202].

У табл. 3 систематизовано основні критерії успішної цифровізації обліково-податкових процесів.

Таблиця 3

Основні фактори для успішної цифровізації обліково-податкових процесів

Фактор	Важливість для цифровізації	Заходи для вдосконалення
Оновлення законодавчої та нормативно-правової бази	Створення правової основи для використання цифрових технологій	Розробка та прийняття нових законів, що підтримують цифровізацію
Інтеграція інформаційних систем	Забезпечення безперешкодного обміну даними між державою і бізнесом	Розробка єдиної платформи для обміну інформацією
Підвищення кваліфікації користувачів	Зниження кількості помилок у звітності та податкових деклараціях	Проведення тренінгів і навчальних курсів для бухгалтерів і податкових консультантів
Адаптація міжнародного досвіду	Оприлюднення найкращого досвіду для розвитку цифрових рішень	Вивчення досвіду розвинутих країн та його адаптація до українських умов

Джерело: власна розробка авторів

Отже, на сьогодні вкрай актуальним для України є створення гнучкої та адаптивної регуляторної та інфраструктурної бази, що дозволить ефективно інтегрувати новітні технології. Для досягнення успіху в цифровізації необхідна тісна співпраця між державними органами, бізнесом і розробниками, а також постійна адаптація до технологічних змін.

Висновки. У ході дослідження було проаналізовано ключові аспекти цифрової трансформації обліково-податкових процесів в Україні, виокремлено основні перешкоди та окреслено шляхи їх подолання.

Одним із пріоритетних напрямів є модернізація нормативно-правової бази, яка має відповідати вимогам цифрової економіки та сприяти легальному впровадженню новітніх технологій. Важливо також створити інтегровану інфраструктуру, яка забезпечить ефективний обмін даними між бізнесом і державними органами.

Не менш суттєвим завданням залишається підвищення цифрової грамотності користувачів облікових систем, що є критичним для зменшення помилок і підвищення ефективності роботи.

Досліджені у роботі проблеми, як-от фрагментарність інформаційних систем, відсутність єдиного стандарту цифрового обліку та недостатній рівень підготовки фахівців, суттєво ускладнюють впровадження інновацій. Проте за умови тісної співпраці між державними інституціями, бізнес-середовищем і розробниками технологічних рішень, можливе створення дієвої системи для цифровізації обліково-податкової сфери, що значно прискорить і підвищить ефективність цього процесу.

Подальші дослідження можуть орієнтуватися на вивчення методологічних підходів щодо інтеграції цифрових технологій до правової та організаційної структури обліково-податкової системи, а також на дослідження впливу цифровізації на економічний розвиток країни в цілому. Важливими є також теоретичні рамки, які дозволяють врахувати вплив

глобальних технологічних тенденцій на національні системи оподаткування і бухгалтерського обліку.

Список використаних джерел

1. Дмитренко Е. С. Становлення та розвиток інституту електронної податкової перевірки суб'єктів господарювання в Україні. *Економіка та право*. 2022. № 1 (64). DOI: <https://doi.org/10.15407/econlaw.2022.01.079>.
2. Кононенко Л. В., Назарова Г. Б., Оришак О. В. Організація обліку і аудиту розрахунків за податками та платежами в умовах використання сучасного інформаційного забезпечення. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки*. 2020. Вип. 1–2. С. 202–210. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchtei_2020_1-2_19 (дата звернення 06.02.2025).
3. Кулинич М. Б., Матвійчук І. О., Сафарова А. Т., Герасименко Т. О. Діджиталізація обліку, аналізу та оподаткування в системі управління підприємством. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки*. 2021. № 64. С. 57–63. DOI: <https://doi.org/10.36477/2522-1205-2021-64-10>.
4. Марченко Л. Діджиталізація системи податкового адміністрування в Україні з урахуванням досвіду розвинутих країн світу. *Економічний аналіз*. 2022. Т. 32, № 4. С. 127–134.
5. Ткачук Н. Діджиталізація фінансово-економічної сфери в Україні: стан та перспективи розвитку. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2022. Т. 3, № 31. С. 18–28. DOI: <https://doi.org/10.29038/2786-4618-2022-03-18-28>.
6. Бурашнікова О. Міжнародний досвід цифровізації в податковій сфері. *Humanities Studies*. 2023. № 14 (91), С. 148–157. DOI: <https://doi.org/10.32782/hst-2023-14-91-17>.

7. Довбуш А. В., Белова І. М. Розвиток бухгалтерського обліку в умовах цифровізації економіки. *Інноваційна економіка*. 2023. № 2. С. 176–181. DOI: <https://doi.org/10.37332/2309-1533.2023.2.23>.

8. Захаров Д. М. Напрямки розвитку інформаційних систем зведення бухгалтерського обліку. *Нові інформаційні технології управління бізнесом: збірник тез VI всеукр. наук-практ конф.* 2023. С. 57–59. URL: <http://surl.li/rcpni> (дата звернення: 06.02.2025).

9. Саєнко Д. О., Колісник Т. П. Основні напрямки застосування технологій штучного інтелекту у кібербезпеці. *Протидія кіберзлочинності та торгівлі людьми: збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 31 травня 2023 р.)*. 2023. С. 158–160. URL: <http://surl.li/kzqnc> (дата звернення: 06.02.2025).

10. Гогілашвілі Є. Для ФОП і не тільки. Чотири українські онлайн-сервіси для сплати податків. 15 березня 2023. URL: <https://speka.media/dlya-for-i-ne-tilki-cotiriukrayinski-onlain-servisi-dlya-splati-podatviv-9q8e29> (дата звернення: 06.02.2025).

11. Ащеулова О. М., Гарькава В. Ф., Іваненко Р. О., Циганенко О. В. Аналіз концепцій напрямів цифрової трансформації економіки. *Академічні візії*. 2023. № 16. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/191> (дата звернення: 06.02.2025).

12. Довбуш А. В., Белова І. М. Розвиток бухгалтерського обліку в умовах цифровізації економіки. *Інноваційна економіка*. 2023. № 2. С. 176–181. DOI: <https://doi.org/10.37332/2309-1533.2023.2.23>.

13. Волкова Н. В., Гарькава В. Ф., Скороход І. П. Роль діджитал-процесів в інноваційному розвитку українського бізнесу: економічний аспект. *Академічні візії*. 2023. № 19. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/345> (дата звернення: 06.02.2025).

14. Плікус І., Жукова Т., Осадча О. Модель професії бухгалтер в епоху цифрових трансформацій: ключові напрями компетентностей бухгалтера.

Приазовський економічний вісник. 2019. Вип. 1(12). С. 200–205. URL:
<http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/72623> (дата звернення:
06.02.2025).

15. Демченко М. Ю. Структурування міжнародних компаній через офшорні юрисдикції в контексті зміни глобальних правил оподаткування. *Європейські перспективи*. 2025. № 1. С. 301–311. DOI:
<https://doi.org/10.71404/ep.2025.1.43>.